1900. Acht en veertigste Jaargang. (Tweede Kwartaal.) No. 14.

DE BAZUIN

Stemmen uit „De Gereformeerde Kerken in Nederland."

(Ten voordeele van de Theologische School te Kampen.)

Joël II : 1a, Blaast de bazuin!

Vrijdag 6 April 1900.

Hagg. I : 4, Is het voor ulieden wel de tijd, dat gij woont in uwe gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?

Dit blad verschijnt des Vrijdags. Prijs per 3 maanden, fr. per post *f* 1.50. Voor Oost-Friesland en Amerika *f* 1.75. Voor Z.-Afrika *f* 1.75. Abonnementen buiten het Rijk moeten per kwartaal vóóruit worden betaald. Afzonderlijke Nrs 12½ ct. Advertentiën van 1—10 regels *f* 1; elke regel meer 10 cts. Boekh.-advertentiën 3 2 maal.

UITGEVER:
G. PH. ZALSMAN,
KAMPEN.

Advertentiën en Bestellingen vrachtvrij te adresseeren aan den Uitgever G. Ph Zalsman te Kampen. — Kerkelijke Berichten en Stukken der Medewerkers aan den Redacteur, dHr. C. Mulder te Kampen. — Binnenlandsche Ruilbladen, Inlezenden Stukken en Werken ter recensie aan den Hoofdredacteur, Dr. H. Bavinck te Kampen. —

Officiëele Kerkelijke Berichten enz.

DEP. CORR. M/D. H. OVERHEID.

Aan de Kerkeraden
van de Gereformeerde kerken in Nederland.

Het is aan *„Deputaten"* van deze kerken *„voor de correspondentie met de Hooge Overheid"*, bij opzettelijk ingesteld onderzoek, gebleken, dat de *circulaire dd.* 21 *Maart door den heer Directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek* aan de gemeentebesturen verzonden, waarin o. a. beweerd werd, dat de *invulling op de volkstellingskaarten* van vraag 8 *met „Gereformeerde kerk"* niet voldoende zou zijn — berustte op een vergissing.

De beantwoording dier vraag met *„de Gereformeerde kerk"* is volkomen correct en voldoende.

Niet voldoende is de invulling „Gereformeerd", omdat dit dubbelzinnig is. Velen, die zich Gereformeerd noemen, behooren tot de Nederlandsche Hervormde, of een andere haast gelijknamige kerk.

Nu zullen derhalve, krachtens een nieuwe circulaire, zij, die enkel geantwoord hebben „Gereformeeerd", uitgenoodigd worden nader aan te geven, tot welk genootschap of kerk zij behooren. *Laten diegenen hunner, die behooren tot één van de Gereformeerde kerken, nu ook opgeven: „de Gereformeerde kerk".* Ook zij, die tot een andere kerk of een ander genootschap dan de Gereformeerde kerk behooren, zullen daarvan opgave moeten doen.

Wij verzoeken den Kerkeraden van de Gereformeerde kerken dringend, de leden hiervan in kennis te stellen, en ons te willen melden, of soms ook door het bestuur eener burgerlijke gemeente, *zonder de leden te vragen*, naar eigen opvatting de invulling „Gereformeerd" veranderd wordt in den naam eener kerk, waartoe die leden niet behooren, gelijk nu reeds hier en daar is geschied. Wij zullen daarvan dan aan 't Bureau voor Statistiek kennis geven.

Namens Deputaten voornoemd,
M. Noordtzij, *Secretaris.*

Kampen, 30 Maart 1900.

PLAATSELIJKE KERKEN.

POORTVLIET, 25 Maart 1900. Onze geliefde Leeraar, Ds. L. Spoel, ontving een beroep van de Gereformeerde kerk te Oosterland. Hoe gaarne wij ook zouden zien, dat die gemeente een eigen Leeraar had, zouden wij toch liever den onze behouden. De Heere schenke vele harten tot gebed en verzuchting, is de wensch van kerkeraad en gemeente, opdat ZEerw. voor deze roeping moge bedanken.

Namens den Kerkeraad,
W. v. d. Berge, Scriba.

—

's-GRAVENDEEL, 26 Maart 1900. Gisteren werd met alle stemmen tot Herder en Leeraar dezer gemeente beroepen Ds. N. P. Littooij te Krimpen a d Lek. Geve de Heere hem vrijmoedigheid, om tot ons over te komen in zijne gunst.

Namens den Kerkeraad,
L. Kooy, Scriba.

—

MARRUM, 28 Maart 1900. Hedenavond na de godsdienstoefening maakte onze algemeen geachte Leeraar Ds. S H. Groeneveld de gemeente bekend een roeping te hebben ontvangen van de Geref kerk te Jutrijp-Hommerts. Geve de Koning der kerk, die zijne dienaars roept en zendt, hem in dezen zijnen wil te verstaan, opdat een keuze moge gedaan worden Hem welbehagelijk, kon het zijn ons tot blijdschap, door weldra uit zijnen mond te vernemen: ik blijf bij u.

Namens den Kerkeraad,
T. Bouma, Scriba.

—

LEEK, 30 Maart 1900. Heden werden wij verblijd door het bericht te ontvangen van onzen beroepen Candidaat H. J. Heida Ez. van Mildam, dat ZEerw. zich bereid verklaarde om in den naam van zijn Zender en in de vreeze Gods, het op hem uitgebrachte beroep aan te nemen. Zegene de Koning der kerk dit besluit tot eere zijns Naams en tot heil onzer gemeente

Namens den Kerkeraad,
A. Sikkema, Pres.
S. van der Veen, Scriba.

—

LANDSMEER, 1 April 1900. Heden na de godsdienstoefening maakte onze geachte en beminde Leeraar Ds. H. L. Beijer de gemeente bekend, een roeping te hebben ontvangen van de kerken te Metslawier en Nijawier. Geve de Koning zijner kerk zijn dienstknecht te verstaan, wat in dezen de weg is, kan het zijn, dat wij mogen hooren: ik blijf onder u verder arbeiden.

Namens den Kerkeraad.
D. Goede Sz., Scriba.

—

OLDEBOORN, 1 April 1900. Onze beroepen Candidaat, de Eerw. heer H. J. Heida Ez., heeft voor de roeping onzer gemeente bedankt Hoewel thans teleurgesteld, is onze wensch, dat de Heere onzen weg moge richten en de pogingen zegenen om de ledige plaats vervuld te krijgen

Namens den Kerkeraad,
J. E. Haa-dijk, Scriba.

—

HILLEGOM, 3 April 1900. Zondagmorgen na de godsdienstoefening, maakte onze geachte Leeraar, Ds. K. van der Wal, der gemeente bekend, eene roeping te hebben ontvangen van de Gereformeerde kerk te Herwijnen. Dat de Heere ZEw met zijnen Geest moge nabij zijn en hem de genade schenken eene Gode welgevallige keuze te doen, kon het zijn naar den wensch dezer gemeente, is de wensch en bede van den kerkeraad.

Namens denzelven,
J. W. Strassen, Scriba.

—

ZUID-BEIJERLAND, 3 April 1900. Zondag maakte onze geachte Leeraar C Goote de gemeente bekend, dat hij de roeping naar de Geref. kerk te Oud-Beijerland had aangenomen. Wij wenschen Gode te zwijgen; zijn doen is enkel majesteit.

Namens den Kerkeraad,
J Troost, Scriba.

—

BERKEL, 30 Maart 1900. De Kerkeraad der Ger. kerk albier besloot in zijn jongste vergadering, geen collectanten door aanbeveling te steunen, dan hen, die drie weken te voren kennis geven van hun voorgenomen collecte te dezer plaatse.

Namens denzelve,
A. de Bruijn, *Scriba.*

PROVINCIËN.

Prov. Synode der Geref. kerken in Overijsel.

De Geref. kerken te Deventer A & B, als daartoe aangewezen, maken bij dezen bekend, dat de Prov. Synode dit jaar zal gehouden worden te *Deventer*; en wel D. V. *Woensdag* 13 *Juni*. De namen der deputaten en van hunne woonplaats alsmede voorstellen enz. voor het Agendum, gelieve men in te zenden *uiterlijk* 18 *Mei*, aan het adres van den eerstondergeteekende.

Namens beide Kerken voorn.,
Scheps, v. d. M.
A. Brummelkamp, v d. M.

Deventer, 2 April 1900.

ONTVANGSTEN.

Voor de Inw. Zending in den Zuid-Oosthoek van Friesland.

Door R. J. Wouda nagekomen coll. in de kerk te Axel	f 11,00
Van de Zendingsver te Goes	- 12,50
Van A. J. Dekker te Almkerk	- 10,00
Door Ds. V. Diemer van de Chr. Jonged.-ver „Dorcas" te Munnikezijl	- 2,30.

P. A. Smilde, *Penningm.*

Heerenveen, 2 April 1900.

Inwendige Zending in Drente.

Ontvangen in Maart:

Van R. J. Kraan te 's-Hage	f 1,—
Collecte der Zondagschool te Odoorn	- 0,87⅝
Jongelingsvereeniging te Diever	- 1,—
Door br. de Braal van kerk Arnhem B	- 5,—
Collecte b/d gemeentelijke samenkomst te Dwingelo	- 14,90

Voor al deze bijdragen betuigen wij de gevers onzen dank en hopen, dat spoedig vele giften ons geworden zullen. Met aandrang verzoeken wij de broeders en zusters ons te gedenken Er is veel werk voor ons en de staat onzer kas is niet gunstig. Veel wordt er gevraagd en gegeven voor het werk in het Godsrijk, maar nu moest men tusschen dat vele ook eens een weinig voor Drente laten vallen, dacht ons. Mocht uit de ontvangsten blijken, dat velen met ons van dezelfde gedachten zijn.

Namens de Deputaten voorn,
H. A. Dijkstra, *Secr.-Penn.*

Diever April 1900.

—

Prov. kas voor Hulpbehoevende kerken in Overijsel.

Van Dedemsvaart coll. . . . . f 19,91

De kerken, welke nog niet voor deze kas gecollecteerd hebben gedurende het loopende boekjaar, worden beleefd verzocht, dit als nog te doen.

De Penningmeester,
Scheps, v. d. M.

Dezenter, 2 April 1900.

—

Classis Ommen.

Ontvangen voor de Opleiding tot den dienst des Woords van Lemele f 1,41, Nieuw-Leusen f 3,09⅝, Avereest f 1,35, Dalfsen f 3.20.

Voor Hulpbeh. kerken in de Provincie van Ommen f 10.

Schot.

Voor de Inw. Zending en Bijbeldeelp in Noord-Brabant en Limburg.

Met hartelijken dank ontvangen:

Bijdragen over 1899: van de Geref. kerk te Den Helder f 4, Hazerswoude f 4, Loksmond f 2, Leek f 2.50, van S. B. v. H. f 2, Ds B v. S. f 2, Mevr. F f 2, Jonkvr. M. B. f 1, J. W. Ch f 1, H. B f 2, allen te Amsterdam. Uit Amersfoort, van Ds H T. f 2, Ds. M J. B f 2,50. Breda: M. v. V. f 2, Bunnik: D A. B. f 1, Driebergen: Mevr. d. M. v. V. f 10 Geldrop: A. P. M f 0,50, Giesen: W. H. f 1, Hilversum: M. W. v. M. f 2, Mevr. P. v O. f 10, Heese: Mevr. D f 1, Hengeloo: Ds P Z f 3, Goes: J. D f 1, Kampen: J. G. v. d. H. f 2,50, Kollum: H v. L. f 2,50, Krabbendijke: Ds. J. d K. f 1, Koudekerke (Z): P B f 1, Loosduinen: Dr. D. S. f 1,50, Ooltgensplaat: Ds A L R. f 1, Klundert, door br P. W. Maris: Ds. v. d. V. f 1,50, Mevr. Wed. V f 6, Wed. H. P f 2,50, Wed. J. v. S f 1, J. V. f 0,50, A. d. H f 1, J. C. P. f 2,50, Wed. K. V. f 1, M. K. f 1, Wed J V. f 1, J. L. B f 1, C L. f 1, F. d. H. f 1, A. C v. D f 1, Wed C. K. f 1, C. d. H. Lzn. f 1, C. A. v D. f 1, Gebr v M. f 1, B. v. H f 2, H. P. Jz. f 1, C. J. H. f 1, Mej. L. P. Jd. f 1, P A H. f 1, A. S. f 0,50, H. L f 0,50, W. M. f 0,50, J. B. 0,50, C. M. L f 0,50, Mej C v. D. f 0,50, Mej J v. D. f 0,50, C. d. H. f 0,50, P. W. M f 1, C K f 1,40, H. d. H f 2,50, A. d. V. f 1, L P f 2,50, A. M. f 3, C. d. E f 1, A. W f 2, C. C f 1, L. J. S. f 1, Wed. M. K. f 2,50, Mej. A. B. f 0 50; Tilburg: G. V. f 2, Moerdijk: W. S. f 1, A. P A. f 1, Nieuwendijk, door br P. Walraven: Mej. A J. d D. f 10, Wed. T. L. f 1, A. v. d. S. Cz. f 1 M S. f 1, C. v. d. S. f 1, W. v. d. S. f 1, J. G v. A. f 1,50, M v. d H f 1, M. S. f 0,50, Ds J. A. G. f 1, Wed. d. M. f 2. D. L f 1, D. A. L. f 1, Wed v D f 0,50, J C. O. f 0,5C, G V f 1, B. R f 0,50, P. W. f 1, A. d. B. f 0,50, N. v A. f 0,50, A. d. B. f 0,50, S. v N. f 0,50, Chr Jongelingsv f 3, J. v. B f 1, G. V. f 0.50, D V. f 0,50, Oudshoorn: A. O f 3, Rhenen: W. J. v. N. f 2,50, Rotterdam: H. D f 2, Joh. E f 1, K f 2, Rijsoord: W. v N. f 1, Schelkwijk: E. G. W. f 10, Scheveningen: Dr. E. A. K f 2, Sprang: Ds. C. L. f 1, Voorthuijzen: A. J. S. f 2, Vorden: Ds. A J. T. f 1, Werkendam door br. A. G. Branderhorst: C. J. v. D. f 1, C J f 1, I B. f 1, J. A. F f 1, G. f 1 50, J. f 1, P. C f 1, W. K f 1, G. v O f 1,50, A. G B f 2,50, D H. f 0,50, Ds. A. B f 2,50, Willemstad: K. D f 5, Zwijndrecht: A v. N. f 1,50.

Gewone coll: Almkerk f 15,25, Nieuwendijk f 23,86, Dussen f 4, Werkendam A f 11,63.

Extra coll Dussen f 4,31

Giften: van Mej. J. Zeldenrijk en eenige vrienden te Gouda	f 3,50
Van idem	- 2,50
Van de Jongedochtersv. „Martha" te Stedum	- 6,—
Gevonden i/h kerkzakje te Werkendam A	- 2,50
Gift v/d Geref kerk te Mijdrecht	- 2,—
Door Ds H. J Binnema: van Mej Th. J D — Goes	- 1,—
van Mej. Joh D. — Goes	- 0,50
Van de Geref. Zendings-ver. te Goes	- 15,—
Uit de Zondagsschoolbus te Heinkenszand	- 5,05
Van de Geref. kerk te Enschedé B	- 10,—

Aanbevelend,
Namens Deputaten,
J. C. C. Voigt, *Penningm.*

Raamsdonk, 2 April 1900.

—

Voor de Theologische School.

½ coll. Schiermonnikoog (S. C.)	f 0,86	Gendringen-Silvolde	f 1,25
Twijzel	- 6,03	Lochem	- 5,—
Almeloo	- 7,38	Barchem	- 4,28
Holten	- 2,50	Doesburg	- 3,85
Nagift Giessendam A	- 1,80	Varsseveld	- 13,29
Nijmegen	- 15,18	N. N. te T.	- 25,—
Monster	- 6,85	Deel uit een coll. Ooltgensplaat	- 2,50

Voor de Uitbreiding.

Door *Ds. J. A. de Bruijn* te *Emmen*, Corr. Cl. *Koevorden*, de contrib. uit Schoonebeek van H. Rocklage f 2, H. Gommer f 0,50, D Gommer f 0,75, B. ten Vlieghuis f 2, J. Rocklage f 0,50, H. Poppen f 2, Wed. Hinnen f 0,60, Wed. B. J. Eisen f 0,60, B. Wilnis f 1,50, G. Blancke f 0,50, H. Ensing f 0,25, H. Schoenmaker f 0,50, G. Mensen f 0,50, W. Anholtz f 0,50, Johs. Eisen f 1, G. Wilnis f 2, B. J. Bruma f 1, G. Hekman f 2, J. Engberts f 0,50, Ds. Joffers f 2.

De contrib. uit Gees van Wed. J. Wolting f 1, H. Lanning f 2, L. Katerberg f 1.

De contrib. uit Aalden B. Lanning f 2,50, W. Kremers f 1,50, Wed Fruin f 0,75, W. Banting f 5.

De contrib. uit Sleen van L. Deening f 2, Wed. Deening f 2, L. Katerberg f 0,60, J. Ellen f 0,25, Wed. Lanning f 2, H. Renting Gz. f 2, J. S. Wilting f 1.

De contrib. uit Emmen van H. Reinink f 0,50, Wed. E. Diemer f 0,25, J. Ensing f 0,25, Wed. H. Gossen f 0,25, Wed. K. Ensing f 2,50, H. M. Rabbers f 2,50, H. Sikken f 2,50, J. Lanning f 1, Wed H. Rabbers f 1,50, H. Rabbers f 1, Ds. J. A. de Bruijn f 2,50, H. Louissen f 1,30, H. Hoving f 0,75.

Door *Ds. H. te Velde* te *Varsseveld*, Corr. *Cl. Zutfen*, de contrib. uit Aalten B van Ds. A. van Dijken f 1,50, W. te Gussinklo f 1, S. Wevers f 0,50, G. Helmink f 0,50.

De contrib. uit Zutfen van Ds. J. N. Lindeboom f 5, M. J. Bast f 3, G. ter Meulen f 2,50, G. Frederiks f 1, A. Brinkman f 1, E. Enserink f 1, J. Baarschers f 1, G. Addink f 1, A. H. Scholten f 1, H. H. Bennink Jr. f 1, H. J. Jolink Sr. f 1, J. G. Meerstad f 2, J. v. Dijk f 2, J. Zwiers f 1, Mej. de Wed. Jolink f 1, H. J. Jolink Jr. f 1, L Scholten f 1, H. J. Scholten f 1, F. J. Hoekstra f 1, J. Hoekstra f 1, Mej. H. Sleijster f 2, Chr. Iliohan f 1, B. J. v. d. Veen f 0,50, D. J Scholten f 1, H. Meijer f 2, H. J. Koers f 1, H. J. Meengs f 1, Joh. Israels f 1, N. N. f 1, B. Klein Bleumink f 1.

Door br. *J. Bührmann* te *Amsterdam*, Corr. Cl. *Amsterdam*, de contrib. uit Amsterdam van Mejonkvr. G. J. A. Martini Buijs f 25, Prof. Dr. H. H. Kuyper f 4, J. van der Tas f 5.

De contrib. uit Watergraafsmeer van Ds. A. H. Gezelle Meerburg f 2,50.

Door *Ds L. Bouma* te *Middelburg*, Corr. Classis *Middelburg*, de contributies uit Middelburg A van W. Hubrechtse f 2, C. f 0,50, S. de Jongh f 1, M. A. f 2,50, Jac. Gideonse f 1, G. H. Vertrecht f 2,50, E. Helder f 1, P. J. de Kruijter f 1, F. P. d'Huij f 2, J. Hoadius f 2, A. D. Littooij Az. f 1, C. J. Hondius f 2,50, C. S. Schout f 1, Ds. A. Littooij f 3, D. Gideonse Sr. f 2,50, J. 't Hart f 1, J. A. Pauwer f 1, W. A. de Rijcke f 2,50, L. Oranje f 2,50, J. A. Vertrecht f 2,50, P. C. van Dijk f 1, K. Slimme f 0,75, B. Schoonaard f 1, Wed. L. Hanssen f 1, Wed. K. f 0,50, C. Klaassen f 1, C. Cornelissen Mz. f 2,50, C. Willemse f 1, D. Gideonse Jz. f 1, W. C. Hondemerk f 1, W. B. f 2,50, P. Landeree f 1, Mej. N. N. f 1, Joh. Goote f 1, K. Houterman f 1, A. de Nood Jz. f 1, C. A. Kabboord f 1, J. de Jonge f 1, Wed. Husoon f 1, C. v d. Klein f 1, J. M. v. d. Woestijne f 1, C. Hondemerk f 2,50, W. de Rijcke f 0,50, Wed. Goedbloed f 1, L. Schuurman f 1, H. f 0,50, D F. Cammelot f 2, C. Coumon f 1, Mej. Minderhoudt f 2,50, Wed. J. Dekker f 0,50, M. de Regt f 1.

De contributies uit Grijpskerke van P. Boon f 1, Jac. Louwerse f 1, Adr Louwerse f 2,50, L. Bosselaar f 5, P. de Kam f 3, Abr. Francke f 2, J Wondergem f 2, A. de Visser f 3, W. de Wolf f 2, Wed. P Francke f 3, C. Louwerse f 3, A. Francke Pz. f 1, J. Marijs f 1, J. Marinusse f 1, J. H. Geschiere f 2, A. J. Geschiere f 1, K. Dingemanse f 2, A. Meeuwse f 1, J. Huisman f 1, Adr. Geschiere f 1, J. de Wolf 2, J. de Kam f 1, W. Wisse f 2, C. Slabber f 1, B. Bogaard f 2, Jac. Poppe f 1, A. Schout f 0,50, P. Vos f 0,50, K. de Visser, gift f 2,50.

De contributies uit Koudekerke van M. Zijp f 1,50. D. v. Sparrentak f 1, Abr. Wielemaker f 2, Adr. Wielemaker f 1, F. Wielemaker f 2, Kz. Wielemaker f 0,75, P. de Rijke f 0,25, C Bezuijen f 1, P. Boone f 1, J. Aarnoutse f 1, D. Kraaije f 0,50, A van Vlaanderen f 0,50, G ten Brink f 0,50, Js Maas f 1, Jan Maas Cz. f 1, L. Maas f 0,50, H. Maas f 0,50, Jan Maas f 0.50.

De Penningmeester
Zwolle, 31 Maart 1900, *van de Theologische School,*
Potgietersingel 120. Dr. H. Fransssen.

—

KENNIS EN LEVEN.

X.

Gelooven en kennen, zoo bleek ons, zijn in den mond van Jezus en in het Evangelie van Johannes niet hetzelfde. Gelooven is de weg, waarin het eeuwige leven ons geschonken wordt; maar kennen is een bestanddeel van dat eeuwige leven zelf. Gelooven houdt eenmaal op en gaat in aanschouwen over, maar het kennen blijft, al wordt ook het „ten deele" in de hemelsche heerlijkheid vervangen door het: „gelijk ik gekend ben."

Maar daarmede is toch volstrekt nog niet die andere uitlegging van Joh. 17 : 3 gerechtvaardigd, welke beide, kennen en leven, geheel en al vereenzelvigt en alle onderscheid tusschen beide ten eenenmale uitwischt.

Afgedacht daarvan, dat de H. Schrift, steeds op alle terrein alle verwarring en vermenging vermijdt, is er voor het gevoel iets stuitends in, om de woorden in Joh. 17 : 3 te willen opvatten als eene definitie, als eene redekunstige bepaling, welke Christus van het eeuwige leven geeft. Het is het hoogepriesterlijk gebed, waarin deze woorden voorkomen; het gebed, dat Christus tot den Vader opzond, voordat Hij over de beek Kedron inging in den hof van Gethsemané, om den strijd zijner ziele te strijden. In zulke oogenblikken definieert men niet. Het leven des gebeds wordt door andere wetten dan die der logica beheerscht.

Maar bovendien, meermalen bedient zich de H. Schrift van het werkwoord *zijn*, zonder eene vereenzelviging van twee daardoor verbonden zaken of begrippen te willen aanduiden. Ieder kent de instellingswoorden van het avondmaal en weet, dat het brood, ook zelfs op Luthersch en Roomsch standpunt, niet ten volle identisch is met het lichaam van Christus. En niemand zal meenen, dat Jezus eene logische bepaling van het geloof wil geven, als Hij in Joh. 6 : 29 zegt: dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, dien de Vader gezonden heeft.

Zoo is het ook met de uitspraak, dat het eeuwige leven in de kennis van God gelegen is. Zij dwingt ons geenszins tot de gedachte, dat beide één en hetzelfde zijn en zonder schade met elkander kunnen afgewisseld worden. Trouwens zal niemand beweren, dat de woorden: die in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven, zonder verschil van beteekenis te vervangen zouden zijn door deze andere: die in den Zoon gelooft,

heeft de kennis van den eenigen, waarachtigen God. En evenmin zal iemand meenen, dat de zin: die dit brood (dat uit den hemel is nedergedaald) eet, zal in eeuwigheid leven, omgezet zou kunnen worden in de gedachte: die dit brood eet, zal God kennen.

En eindelijk, kennis en leven zijn wel in God en in het Woord, den Logos, één, maar daarom nog niet in de menschen, wier leven en licht zij zijn. In God is elke eigenschap met zijn wezen één; Hij heeft niet alleen maar *is* alles in volstrekte volmaaktheid, wat door zijne deugden en eigenschappen te kennen gegeven wordt. Hij is het leven, het licht zelf, en Christus is de waarheid en het leven. Maar alzoo is het niet en kan het niet zijn in schepselen, die, ofschoon oorspronkelijk naar zijn beeld geschapen, toch eindig en beperkt zijn en niets dan eene flauwe schaduw en eene matte gelijkenis vertoonen van wat eeuwig en volmaakt aanwezig is in God. In menschen kan slechts door samenvoeging en onderlinge verbinding van deelen eene analogie bestaan van de deugden, die op de allereenvoudigste wijze en zonder eenige samenstelling schitteren in het wezen onzes Gods. Kennis en leven mogen daarom in den mensch nog zoo nauw verbonden zijn; zij zijn nooit volstrekt één; de innige verwantschap doet de verscheidenheid niet te niet.

Daarom kan men de woorden van Christus niet anders opvatten, dan dat de kennis van den eenigen waarachtigen God en van Jezus Christus, dien Hij gezonden heeft, inzoover het eeuwige leven is, als zij daarmede in een natuurlijk, vanzelfsprekend, onverbreekbaar, organisch verband staat en er een wezenlijk, blijvend bestanddeel van uitmaakt. Dat is niet het geval met het geloof. Het eeuwige leven is aan het geloof in zekeren zin en tot op zekere hoogte slechts uitwendig en toevallig verbonden. Eens toch houdt het geloof op en gaat in aanschouwen over, maar het eeuwige leven blijft, dat wel in volheid van genieting maar niet in natuur en wezen verandert. Maar anders is het gelegen met de kennis van God. Zij blijft er eeuwig mede in verband staan en vormt een nooit te verwijderen bestanddeel van het eeuwige leven.

De kennis van God toch in het aangezicht van Christus heeft maar niet, gelijk het geloof, het eeuwige leven tot vrucht en gevolg. Het vloeit er niet uit voort, gelijk het water uit de bron: het komt er niet uit op, gelijk de plant uit den bodem. Maar die kennis is zelf leven, eeuwig, zalig leven. Want de religieuse kennis is bij Johannes geen zaak van het hoofd, geen verstandelijk weten, maar eene werkzaamheid van den ganschen mensch, bestaande in aanschouwing der waarachtige werkelijkheid. En leven is bij hem geen naakt bestaan, geen puur zijn, maar leven en levensvreugde saâm, onverstoorbare blijdschap, eeuwige zaligheid. Wie op deze wijze *God* kent, den eenigen waarachtigen God in het aangezicht van Christus, en dus niet eenig schepsel maar den Schepper zelven, de fontein van leven en licht, die leeft op datzelfde oogenblik en is in dat leven zalig. Hij leeft, omdat en inzoover hij kent. Zijne kennis is zijn leven, het hart, het brand- en middelpunt, de zon, het leven van zijn leven. Wie God kent, leeft; wie Hem niet kent, is dood.

Uit de natuur laat deze diepzinnige, geestelijke waarheid zich eenigermate ophelderen. Met de kennis neemt op ieder gebied de inhoud van het menschelijk leven toe. Hoe omvattender het bewustzijn, des te rijker het zijn. De onbezielde schepselen kennen niet en leven niet. Als in de redelooze doch bezielde schepping eenig bewustzijn straalt, neemt ook het leven aanstonds in diepte en rijkdom toe. En onder de menschen is het rijkst het leven van hem, die het meeste kent. Wat is het leven van den kranke van zin, van den onnoozele, van den eenvoudige en onontwikkelde arm en beperkt, vergeleken bij dat van den dichter en denker, den wijsgeer en kunstenaar! Hoe neemt het leven toe aan volheid en kracht, als de gezichtskring zich uitbreidt, de kennis zich vermeerdert en de menschelijke geest de tijden en de ruimten door wandelt.

Wetenschap vermeerderen, het is wel in zekeren zin vermeerdering van smart en vermoeiing des vleesches, wijl de weg tot de waarheid door de duisternis der zonde en dwaling zoo moeilijk te ontdekken en te volgen is. Maar aan de andere zijde, wat is wetenschap heerlijk, en wat is kennis een genot. Te kennen, iets te kennen van de wijsheid, welke God tentoonspreidt in de werken zijner handen, het is leven en vreugde en zaligheid. De waarheid is zulk een onwaardeerbaar goed, dat zij ook reeds op natuurlijk gebied vrijmaakt en leven geeft. Hoeveel te meer zal dit dan het geval zijn, als de kennis God zelven tot voorwerp en inhoud heeft, den eenigen waarachtigen God, gelijk Hij zich in Christus heeft geopenbaard! Deze kennis kan niet anders zijn dan een leven uit de dooden. En het eeuwige leven zal altijd bestaan in een kennen, een genieten, een aanschouwen van God. Zij zullen zijn aangezicht zien, en zijn naam zal op hunne voorhoofden wezen.

BAVINCK.

DE H. DOOP.

Over het recht en den grond van den Kinderdoop kwam het in de Gereformeerde kerk van vroeger en later tijd nooit tot volkomen eenstemmigheid.

Bij de velen, die bezwaar hebben tegen de beschouwing van den Kinderdoop, welke in de laatste jaren in de Gereformeerde kerken door sommigen is voorgedragen, heeft zich thans gevoegd de heer *J. A. Ruys*, emeritus-predikant in de Nederl. Hervormde kerk.

In het theologisch tijdschrift *Troffel en Zwaard*, dat uitgegeven wordt door het Comité der Confessioneele Vereeniging (3e jaarg. 1e aflev. bl. 1–21) plaatste hij een opstel over het *Leerbegrip van het Sacrament des H. Doops volgens Gods Woord in de Nederlandsche Hervormde (Gereformeerde) kerk*, dat, niet een voorwoord verrijkt, ook afzonderlijk werd uitgegeven (*Utrecht, Bijleveld*, 1900.)

Indien wij den geachten Schrijver goed hebben verstaan, tracht hij daarin aan te toonen, dat de kinderen der geloovigen behooren gedoopt te wezen, *niet* omdat God die kinderen vóór den doop heeft wedergeboren, noch ook, omdat zij door ons als wedergeboren ondersteld of voor wedergeboren gehouden worden, maar alleen, omdat zij met en in de ouders in het verbond der genade begrepen zijn.

Hij zegt toch bladz. 8–9: aan de kinderen der geloovigen mag en moet het sacrament des doops worden toegediend, niet omdat zij iets geestelijk goeds van de geloovige ouders zouden overgeërfd hebben, want genade is geen erfgoed; ook niet, omdat de ouders gelooven, dat hun zaad de genade der wedergeboorte deelachtig is, want deze is aan de kleine kinderen der geloovigen bij hunne geboorte niet boven andere kinderen toegezegd; evenmin omdat zij voor uitverkorenen zouden te houden zijn, want de verborgene dingen zijn voor den Heere onzen God; maar omdat de vrijmachtige God zijn verbond heeft opgericht met de geloovigen en met hunne kinderen, aan wie evenzeer de beloften toekomen.

Zonder dat de gemeente of de bedienaar des sacraments, zoo gaat hij voort bl. 9, te vermoeden, te meenen of vastelijk te gelooven en te beslissen heeft, of het kind inwendig de goederen en weldaden des verbonds al dan niet deelachtig of wedergeboren zal wezen of blijken te zijn, mag en moet het door den h. doop geteekend worden op de eenige onderstelling en grond van den Kinderdoop, dat de geloovige ouders erkennen en belijden, dat het tot het verbond behoort.

Hiermede in overeenstemming zegt dan ook Ds. Ruys, dat de H. Geest door de sacramenten *onderwijst*, niet hoe in den raad Gods besloten is, evenmin iets, dat in den mensch verborgen ligt, of hoe door de sacramenten iets ontvangen wordt, maar de H. Geest onderwijst aanschouwelijk, hetgeen Christus belooft in het evangelie en de H. Geest doet in het hart, dat is niet, gedaan heeft, doch wil doen, of hoe Hij werkzaam is, en Hij *verzegelt*, voedt, onderhoudt, sterkt, verlevendigt er het geloof door (bl. 3–4).

Nu is er tusschen Gereformeerden geen verschil over, dat de kinderen der geloovigen krachtens Gods belofte met hunne ouders in het verbond der genade begrepen zijn en daarom ook behooren gedoopt te wezen.

En ook is er nog volle overeenstemming, als gezegd wordt, dat dit begrepen zijn in het verbond der genade de laatste, afdoende grond is voor den Kinderdoop. Want of men al of niet spreke van eene onderstelde wedergeboorte, men moet toch altijd weer tot dat verbond der genade terug.

Wij kunnen niet in Gods raad noch in het hart des menschen zien, en weten dus nooit zeker, of iemand uitverkoren en wedergeboren is. Wij hebben alleen naar uitwendige teekenen te oordeelen. Bij volwassenen hebben wij zulk een uitwendig teeken van verkiezing en wedergeboorte in de belijdenis des geloofs. Ook hierbij is vergissing mogelijk, wijl er altijd kaf is onder het koren en er altijd hypocrieten onder de geloovigen zijn. Maar wij hebben ons aan dat uitwendige te houden en iemand, die belijdenis des geloofs aflegde, te doopen en zoo lang als een uitverkorene, wedergeborene en geloovige te beschouwen, als hij niet met leer en leven beslist het tegendeel openbaart.

Bij de kinderen ontbreekt ons ook dit teeken van persoonlijke belijdenis, en hebben wij naar des Heeren woord te rekenen met het geloof en de belijdenis der ouders, dat is met den regel van het verbond der genade. Deze regel is de maatstaf van ons handelen en de grond voor den Kinderdoop.

Ds. Ruys zegt dan ook volkomen terecht, dat het er volstrekt niet toe doet, of de ouders zelven of de dienaar des Woords of de gemeente het te doopen kind voor uitverkoren en wedergeboren houden. De eenige vraag is, of het kind met en in zijne ouders in het verbond der genade begrepen is. Zoo ja, dan heeft het recht op den doop, al oordeelen wij nog zoo ongunstig over zijn staat. Zoo neen, dan mag het niet gedoopt worden, al zouden *wij* het ook voor wedergeboren houden.

Verschil komt er onder de Gereformeerden eerst dan, als gevraagd wordt: wat houdt dat nu in, dat een kind in het verbond der genade begrepen is?

Wil dat alleen zeggen, dat het kind in voorwerpelijken zin „heilig" is, dat het slechts in een uitwendig verbond begrepen is, dat er slechts in het algemeen aan verzekerd wordt: Ik wil uw God zijn, n.l. indien gij gelooft?

Dit is wel later de voorstelling van vele Gereformeerden geworden, toen de kerk vervallen, de tucht verwaarloosd en de geestelijke toestand der leden allerbedroevendst was. Maar dit is de oorspronkelijke gedachte der Gereformeerden niet geweest en is dan ook bij toetsing aan de H. Schrift onhoudbaar.

Immers zulk een uitwendig verbond is er niet. Er is wel eene uitwendige zijde aan het genadeverbond, evenals er eene zichtbare zijde aan de kerk is. Maar er zijn geen twee verbonden en geen twee kerken. De geestelijke weldaden zijn het hart en de kern van het genadeverbond. De leden der kerk zijn ware Christgeloovigen.

Begrepen te zijn in het genadeverbond — dat sluit, naar zijn idee en wezen, in, dat men deel hebbe aan de geestelijke goederen van dat verbond, aan den persoon van Christus en al zijne weldaden. Wij mogen niet scheiden de in- en uitwendige zijde van het genadeverbond, welke God heeft samengevoegd.

Bij volwassenen, die zelf belijdenis afleggen, en bij kinderen, voor wie de ouders dit doen, houden wij het er dus voor naar den regel des verbonds, dat wij met geloovigen te doen hebben, met zulken, die in het verbond der genade begrepen en de goederen, in de eerste plaats de geestelijke goederen, van dat verbond deelachtig zijn.

Dit „ervoor houden" is niet de grond van den doop, is ook geen onfeilbare uitspraak, maar is, gelijk de Gereformeerden altijd zeiden, een oordeel der liefde, een regel voor onze gedraging, bepaaldelijk ook voor ons kerkelijk handelen. En aan dien regel houden wij ons in ons oordeelen en handelen, zoowel bij kinderen als bij volwassenen, totdat het tegendeel duidelijk blijkt.

Volkomen waar is het nu, dat dit tegendeel dikwerf duidelijk openbaar wordt. De Schrift zegt zelve, dat niet allen Israël zijn, die uit Israël zijn. Ook in de Christelijke gemeente is er dus plaats voor de prediking van geloof en bekeering. Deze richt zich toch volstrekt niet alleen, gelijk ook Ds. Ruys zeer juist opmerkt, tot de wedergeborenen en is ook geenszins op de ondersteiling der wedergeboorte gebouwd, maar zij richt zich tot alle menschen zonder onderscheid en rust op het recht, dat God op zijn schepsel heeft.

Ook is het waar, dat, als in eene kerk de tucht verwaarloosd wordt, het misbruik van den doop hand over hand toeneemt. In de dagen van Johannes den Dooper had de besnijdenis schier al haar kracht en beteekenis verloren, en Johannes trad daarom in den naam Gods op met den doop der bekeering en predikte daarin, dat de Joden in in weerwil van hunne besnijdenis verdoemelijk waren voor God.

En eindelijk dient erkend, dat ook in den meest zuiveren kerkstaat er altijd nog kaf blijft onder het koren. Lang niet allen, die gedoopt zijn, blijken later ware Christgeloovigen te zijn.

Maar dit alles doet niets af aan het wezen van den doop, gelijk het in de Schrift geleerd en in onze belijdenisschriften omschreven wordt. De sacramenten zijn voor de geloovigen ingesteld, ook de doop, als hij aan kinderen der geloovigen toebediend wordt.

Ook Ds. Ruys kan dat eigenlijk niet ontkennen. Telkens bezigt hij uitdrukkingen, die vermoeden doen, dat de doop ook volgens hem meer verzekert dan alleen een uitwendig begrepen zijn in het genadeverbond.

Zoo zegt hij bijv. op bl. 13: „indien zij, die gedoopt zijn in hun jeugd, tot den einde toe het hart verharden en altijd den H. Geest wederstaan, blijkt de doop voor hen, als niet uitverkoren, slechts eene uitwendige handeling, niet het sacrament geweest te zijn."

Dit is juist. Die doop is alleen de ware, echte, Christelijke doop, die door Christus zelven aan zijne ware geloovigen bediend wordt. Al wordt de doop door menschen ook millioenen malen bediend aan zulken, die later blijken niet te gelooven, — het wezen van den doop verandert daardoor niet.

Niet de droeve werkelijkheid maar Gods Woord alleen is regel van onze belijdenis en van ons leven.

Ook na de bedenkingen, welke Ds. Ruys in het midden heeft gebracht, kan ik dus niet anders dan handhaven hetgeen in de bekende brochure: *Opleiding en Theologie* bl. 75–80 over dit sacrament des doops geschreven werd.

BAVINCK.

DE HELD DER HULPE.

„Ik heb hulpe besteld bij eenen held."
Ps 89 : 20*b*.

(*Slot.*)

Waardeert gij die hulpe?

Verheerlijkt gij haar? Prijst gij haar aan? En maakt gij van haar gebruik, voor uw land, uwe kerk, uw gezin, voor u zelven?

Maakt gij van haar gebruik *in elken nood?* Als de zonde drukt, de zorgen verdubbelen, de strijd bezwaart, de toekomst beangstigt, is dan uwe toevlucht tot den Held der hulpe? Hij is een helper in tijdelijken, zoowel als in eeuwigen nood, zoowel bij lichamelijke, als geestelijke behoeften.

Met Hem mogen wij over alles spreken; over onze bezwaren die de menschen begrijpen, en over die waarover velen lachen. Hij luistert naar ons, zoowel als wij Hem spreken over het verslijten onzer kleeren als over het inzinken onzer kracht, over de krankheden onzer kinderen als over de wonden onzer ziel. M. e. w. met Hem mogen wij spreken over wat de nietige mensch vaak beneden zijn aandacht rekent, en over de meeste gewichtige zaken des levens.

Dat hulp zoeken heeft God geboden.

Is den Heiland aangenaam.

Ziet niet een vader gaarne, dat zijn kind bij Hem schuilt?

En wat zegt ons der heiligen voorbeeld?

Denk aan Mozes, die zijn gebed opzond, toen hij met oud-Israël stond aan de zee, bergen links en rechts, en Pharao met zijn duizenden in den rug.

Denk aan David, die gewoon was in bange dagen zijn benauwdheid aan Hem te klagen.

Aan Hiskia, die in benarde, schier hopelooze omstandigheden »zijne brieven uitbreidde voor aangezicht des Heeren."

Aan Daniël, die, door leeuwen omringd, opzag naar Boven.

Aan de drie jongelingen, die ondanks allen tegenstand bleven erkennen, dat het heil des Heeren is.

Aan Nehemia, die, waar hij vurig wenschte zich te mogen opmaken tot herstelling van stad en tempel, »bad tot God van den hemel."

Aan de discipelen, uit wier ziel de noodkreet rees: »Heere, behoed ons, wij vergaan."

Aan bijzondere uren in uw eigen leven, waarin de nood u drong tot een klacht uit de diepte.

En vergeet dan de uitkomst niet.

Mozes zag zich een pad gebaand. David werd keer op keer gered. Hiskia kon de verwoesting van het leger der Assyriërs bezingen. Daniël bleef volkomen ongedeerd. De drie jongelingen waren veilig in het grootste gevaar. Nehemia verkreeg den wensch van zijn hart. De discipelen aanbaden Hem, die ook aan de winden beveelt. En gij, gijzelf ondervondt immers de waarheid van het woord: »Roep Mij aan in den dag der benauwdheid, en Ik zal u uithelpen, en gij zult Mij eeren."

Gij ondervond immers, dat er hulpe besteld is bij eenen held.

Ter goeder ure helpt de Heere.

Hij handelt als een verstandig geneesheer, die niet aanstonds de koorts verdrijft.

Ook het in de aarde gestrooide zaad komt niet aanstonds op en opkomend geeft het eerst later zijn vrucht.

Lang ziet soms de landman uit naar regen; of de zeeman naar gewenschten wind.

De Christen heeft lijdzaamheid te oefenen.

De hulp komt zeker. *Zij is besteld.* En de uitredding is heerlijker, naarmate de beproeving moeilijk was en lang. Eens wordt hij volkomen en voor altijd uitgeholpen; straks, als de Held der hulpe u brengt in het Vaderhuis, waar alle tranen zijn afgewischt, en eeuwige blijdschap op de hoofden der verlosten is, waar alle vijanden buiten, en alle vrienden binnen zullen zijn, en eeuwig dank en eere zal worden toegebracht aan Hem, die op den troon zit en het Lam dat geslacht is.

Hoe dierbaar is deze Held der hulpe!

Nooit heeft God eenig geschenk aan menschen gegeven, dat met Hem kan worden vergeleken. Met Hem zijn wij Gods gunst deelachtig; met Hem wordt alles ons ten zegen; met Hem worden ons alle dingen geschonken; met Hem zijn wij hier zalig in hope, en verkrijgen namaals het eeuwige leven. Wel mocht daarom een Apostel zeggen: »Gode zij dank voor zijne onuitsprekelijke gave!"

Die met schulden beladen is, vindt in Hem zijn Borg.

Die met hevige krankte is bezocht, vindt in Hem zijn Arts.

Voor wie omdoolt in duisternis, strekt Hij ten Gids.

Den hongerige is Hij tot spijs, den dorstende tot drank, den naakte tot kleed.

De uitgeputte schepeling vindt in Hem de rots der ontkoming.

Den gevangene is Hij ter bevrijding, en den veroordeelde tot den dood, ten Redder des levens.

Dierbaar is Hij voor het geloof. Het verscheurend gedierte is bang voor brandende lonten, maar Satan en zijn heir zijn bang voor het licht van het Kruis-Evangelie, voor de geloofsvlammen, die de Heilige Geest ontsteekt in het hart van wie de Held der hulpe erkennen.

Gevoelt ge *zondaar* te zijn, bedenk, er is vergeving besteld, en bid: »delg uit mijn schuld, vergeef mijn overtreden."

Drukt u *gedurige verontreiniging*, bedenk, er is een fontein besteld, »voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinigheid;" en bid: »Wasch mij wel van mijne ongerechtigheid, en reinig mij van mijne zonde."

Weet gij u *diep onkundig*, legert duisternis zich rondom u, bedenk, dat er onderwijs en verlichting besteld is, en bid, om van den Heere geleerd te mogen worden, »maak mij uwe wegen bekend, leer mij uwe paden."

Verontrust u het stof op de vleugelen uwer ziel, gevoelt gij u *doodig*, bedenk, dat er levendmaking besteld is, en bid: »Maak mij levend naar uwe goedertierenheid."

Zijt gij *in twijfel*, niet wetende, welken weg gij te kiezen hebt, bedenk, dat er leiding is besteld en bid: leid mij op den weg, dien ik gaan moet.

Gevoelt ge u *geestelijk krank*, bedenk, dat er genezing besteld is; »ulieden," zoo luidt eene belofte, »die mijn naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder zijne vleugelen;" en bid: »Genees mijne ziel, want ik heb tegen u gezondigd."

Zijt gij u bewust *dood- en doemwaardig te zijn*, bedenk, dat er vrijspraak besteld is, en bid om te mogen deelen in de erven der heiligen in het licht.

Knellen u de *banden van wereld, zonde en Satan*, bedenk, dat er vrijmaking besteld is, en bid: dat de Zoon u waarlijk vrijmake.

Verontrust u de *weinige vordering van de zaak des Heeren*, bedenk, dat de komst van het Godsrijk besteld is, en bid, dat de aarde vol worde van de kennis des Heeren, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken.

Met één woord, welke bekommering ook bij u zij, bedenk, dat er in elken nood voorziening is besteld, en pleit op het woord: »Ik heb hulpe besteld bij eenen held."

En als straks uw stervensure daar is, o, in die ontzaglijke ure, buig u met al uwe nooden, en die der uwen voor Gods genadetroon, en slaap in, pleitende op de bestelde hulp, op die macht, en de liefde en de trouw van Hem, die zijn naam terecht draagt, en nooit beschaamt, wie op Hem hopen.

NOTTEN.

Politieke Beschouwingen.

De toestand in *Zuid-Afrika* is gedurende de laatste dagen voor de Burgers verbeterd. Hoe zwaar ook het plotseling afsterven van generaal Joubert moge wezen; hoe pijnlijk ook door de Boeren gevoeld, het heeft hun volstrekt niet ontmoedigd. Onder treffend voorgaan van President Krüger zijn zij nog immer vervuld van vertrouwen op den Heere en — een goeden uitslag voor hunne zaken.

Van lieverlede drongen zij verleden week voorwaarts op Bloemfontein, in wijden boog het naderend en Roberts' leger bedreigend. Deze werd daardoor gedwongen zijn allesbehalve vrijwillige rust in Bloemfontein op te geven. De Burgers noodzaakten hem, dus telegrafeerde hij zelf Vrijdag. Donderdag had hij een sterke macht langs den spoorweg Noordelijk, in de richting van Brandfort, afgezonden. Maar de 1000 Tranvalers, die daar bij de Modderrivier op kopjes lagen, sloegen zoo dapper van zich af, dat de Engelschen, hoe ze ook herhaaldelijk chargeerden, den ganschen dag bloedig werden afgeslagen. Ze groeiden echter onophoudelijk aan totdat er een 12000 onder French stonden tegenover 2000 Burgers. Dezen gingen daarop om, niet omsingeld te worden, in den avond kalm terug naar Brandfort. Zij hadden slechts 9 man aan dooden en gewonden verloren; de Engelschen ruim 200!

Blijkbaar stond het opdringen van de Burgers hier in verband met een ander doel. Noord-Oostwaarts stond Roberts' rechtervleugel onder Kolonel Broadwood in een heuvelachtig terrein bij Tabanchu. Vrijdagmiddag werd hij nu eensklaps van 't Oosten en van 't Noorden door de Burgers snel overvallen en met afsnijding ernstig bedreigd. Om daaraan te ontkomen, zoo bericht Roberts zelf, meldde hij aan dezen, dat hij zou beproeven op de waterwerken terug te trekken, d. i. 17 mijlen dichter bij Bloemfontein. Roberts antwoordde dat hij Zaterdag de 9e divisie bij daglicht zou doen optrekken om hem te ondersteunen.

Broadwood trok intusschen gedurende den nacht naar de waterwerken en bivakkeerde daar, toen hij bij het krieken van den dag aan drie zijden heftig werd aangevallen. Hij zond toen zijn batterijen en trein naar Bloemfontein, terwijl hij deze met zijn cavalerie zocht te dekken. De weg snijdt echter op twee mijlen afstands van de waterwerken een diepe rivierbedding. Daarin hadden de Boeren in den nacht zich zoo goed verborgen, dat de Engelsche verkenners daar reeds voorbij waren zonder hen te hebben ontdekt. De Boeren openden toen eensklaps hun vuur, als de wagens en kanonnen de drift begonnen over te trekken. Vele voerlieden en paarden werden snel op korten afstand neergeschoten, zeven kanonnen met een convooi van 200 wagens met kruit en levensvoorraad werden buit gemaakt. De overblijvenden galoppeerden haastig weg.

De verkenners vonden één rivieroverganг niet bezet door de Burgers, waarop het overschot van Broadwood's cavalerie de rivier overtrok. Roberts gaf bevel aan French om met de twee overblijvende cavalerie-brigades de Britten te ondersteunen. De 9e divisie bereikte later, ten twee uur des namiddags, het terrein van den strijd, en zoo ontbrandde een nog omvangrijker strijd tegen deze overmacht en 't overschotje van Broadwood's legerkorps, sterk voorzien van kanonnen. Voor deze trokken de Burgers Zondagmiddag zachtjes aan terug van de waterwerken op hunne hoogten tusschen Ladybrand en Tabanchu, na de Bloemfonteinsche waterleiding vernield te hebben. Zij hadden ongeveer 100 Engelsche gewonde officieren en manschappen goed verzorgd achtergelaten, maar overigens alles mede genomen. Zeker zijn de verliezen der Engelschen groot. Maandag hielden zij nog voeling met de Burgers zonder dat er echter een treffen plaats had. Trekken zij wat ver mede, dan wacht hun een tweede verrassing. Doch zij zijn reeds naar Bloemfontein teruggekeerd. De Burgers hebben hier voorloopig hun doel bereikt. Intusschen waren ze nu ook weder in den nacht van Zat. op Zondag bij Brandfort begonnen, zeker om de Engelschen daar vast te houden en weer afbreuk te doen. Volgens particuliere berichten zouden de lanciers hier aan een groote slachting onderworpen geweest zijn, terwijl de Burgers slechts enkele gewonden verloren. Ook in 't Westen van Bloemfontein bedreigen ze Roberts' gemeenschap met Kimberley. Hier lijdt men nog honger doordien het vervoer van levensmiddelen zoo moeilijk gaat, dank zij de rustelooze beweging der Burgers. Van West en Noord richten zij zich weer meer op Kimberley, en bedreigen daardoor Methuen, die een weinig hooger op tegenover hen maar niet vorderen kan, met omtrekking.

Ook met Mafeking's ontzet vorderen de Engelschen niets. Plümer wordt telkens door de Burgers teruggeslagen!

Uit alles blijkt overvloedig, dat de Burgers zich kranig houden en vol goeden moed zijn. Jammer dat hunne gevangenen aan de Kaap zoo schrikkelijk lijden aan ziekten. Bij vijftallen sterven zij, helaas, daar, dank zij de slordige en ellendige wijze, waarop de Engelschen hen behandelen. 't Roept om wraak!

Het ontslag nemen van den *Noord-Amerikaanschen* staatssecretaris Webster Davis is een daad van groote beteekenis, die dezen bewindsman tot eer strekt. In zijn officieele positie was hij natuurlijk niet vrij om tegen het bevriende Engeland, dat bij President Mac Kinley steun vindt, te zeggen wat hem op 't hart ligt. En daar hij een bezoek aan Transvaal gebracht en daar diepe indrukken ontvangen heeft, zoo verlaat hij den Amerikaanschen staatsdienst om in het belang der strijdende Republieken lezingen te gaan houden ten einde voor dezen de geestdrift der Noord-Amerikanen te kunnen opwekken. In hem leeft dus nog iets van den geest van George Washington, den grooten vrijheidsheld, wiens naam onvergankelijk voortleeft in de hoofdstad van het vrijgevochten Amerika.

Eergister heeft men gepoogd de breuk in de Italiaansche Kamer te heelen, door den heer Colombo als voorzitter te herkiezen. Maar 1° is die herkiezing niet buitengewoon schitterend, nam, met 265 tegen 185 stemmen, die op den oud-voorzitter Biancheri werden uitgebracht. En 2° is er groote reden om het prestige van den heer Colombo, indien hij nogmaals het praesidium voert, onvoldoende te achten om den parlementairen storm, die te Rome zoo fel opgestoken is, te doen bedaren. De *Temps* wijdt een hoofdartikel aan den politieken toestand van Italië, waarin ook de heer Colombo een veer moet laten. Na zijn aanvankelijk zeer kras optreden tegen de linkerzijde, is hij bang geworden voor zijn eigen vermetelheid. Na als een dictator den presidialen hamer gevoerd te hebben is hij als een schooljonhen op den loop gegaan, wellicht hopende uit een herkiezing nieuw kracht te putten. Maar zijn onstlag nemen was een capitulatie tegenover de linkerzijde, die hij erkende niet de baas te zijn. Hij kan nu niet meer zijn volle gezag herwinnen, juist nu ij daaraan meer behoefte zou hebben dan ooit.

Het groote Fransche blad oordeelt nog ongunstiger over de positie, waarin het Kabinet, onder voorzitting van Generaal Pelloux, verkeert. De premier heeft eerst een frontverandering gemaakt, door zijn ontwerp op de openbare veiligheid terug te nemen en de Kamer te dringen om haar reglement te wijzigen, ten einde de oppositie te kunnen muilbanden. Daarna heeft hij gepoogd een ingediende motie door de Kamer naar de Commissie voor het reglement van orde te doen verzenden, tevens verlangende dat het rapport dier Commissie, zonder debat er over toe te laten, zou worden in stemming gebracht. Van uittartend werd zijn houding zwak, daar hij geen zijner voorstellen handhaafde. Die zwakheid verried zich nog meer, toen het bleek dat de ontslagaanvraag van den voorzitter in overleg met het Ministerie geschied was. Nu de heer Colombo herkozen is, maar met een sterke minderheid tegen zich, laat het zich, volgens de *Temps* geenszins aanzien dat de obstructie overwonnen is, maar zal, na de opgedane ervaring, de Minister-President evengoed als de Kamer-voorzitter het hoofd voor haar moeten buigen. En dan herleeft de crisis in veel bedenkelijker vorm. De geheele linkerzijde verliet reeds onder protest de Kamer!

Uit Londen wordt gemeld dat *Duitschland* van plan is om het geheime Duitsch-Engelsch verdrag, dat met 't oog op Zuid-Afrika indertijd gesloten is, publiek te maken. Dit verdrag is destijds door Engeland voorgesteld en zou pas van kracht worden, als Engeland zekere uitkomsten in Afrika zou verkregen hebben.

Nu is echter de tijd, binnen welken die resultaten bereikt zouden zijn verstreken, en schijnt Duitschland het geheim niet langer te willen bewaren. Want dit geheim wekt wantrouwen tegen Duitschland op, terwijl het verdrag feitelijk bijna waardeloos geworden is. Nu moet blijken dat Duitschland niet op winst uit is geweest en zich niet ten koste van anderen heeft willen verdrijven.

Portugal heeft aan Engeland toegestaan troepen over zijn gebied naar Rhodesia te vervoeren, *krachtens verdragen reeds vóór den oorlog gesloten.* Men ziet, hoe Engeland reeds tevoren er op bedacht was Transvaal ook van den Noordkant te kunnen bedreigen! . . . .

NOORDTZIJ.

Aan de Theol. School werd den 4 April tot Candidaat bevorderd de student de heer *J. Bosch Jz.*, wiens adres is te *Zwolle*.

—

De Vereeniging „De Zendingzaak" te *Amsterdam*, uit vroegere berichten en verslagen ook aan onze lezers bekend, als eene vereeniging in de Geref. kerken, die op allerlei gebied Christelijk en filantropisch werkzaam is, — heeft nu ook eene afdeeling gevormd: „Tehuis voor Javanen" geheeten. De Secretaris *J. H. Oosterwink*, Heerengracht 359, bracht het 1e Jaarverslag dezer afdeeling uit, en dit is in netten klein-traktaatvorm uitgegeven met drie plaatjes.

Het doel dezer afdeeling is een Christelijk Tehuis te krijgen voor Javanen en Oosterlingen, die in de hoofdstad onzes rijks met stoomschepen als bedienden, of in andere betrekking, aldaar komen en vertoeven, om hen evenals militairen van kwade gezelschappen en plaatsen af te houden. Vele personen van kennis en invloed, ook buiten Amsterdam, hebben hun medewerking reeds toegezegd en ook belangrijke giften geschonken. Doch een Tehuis is er nog niet; wel is *Ds. E. Th. Ploos v. Amstel* aangesteld, ook omdat ZEw Maleisch kent, om zulke Oosterlingen op te zoeken en hen op den rechten weg te helpen en hen in een Christelijk lokaal te brengen; tot men een eigen Tehuis heeft, dat volstrekt noodzakelijk is.

Deze zaak verdient dus alle aanmoediging, om aldus in Nederland ook voor onze Indische Kolonisten werkzaam te zijn. De leden betalen f 2.50 contributies, waarvoor zij het orgaan van „Zendingzaak" ontvangen.

Het bestuur bestaat verder uit de hh. P. J. Mijnarends, Voorz., A. C. Schepper, Assessor en L. Kuperus, Penningm, Boerhaavestraat Nr. 5.

—

Voor Transvaal.

De Uitgever van „*Timotheüs*" zond dezer dagen, door de milde gaven van de lezers van dit geïllustreerde weekblad daartoe in staat gesteld, f 1200,— aan den heer Kloppers voor de weduwen en weezen te Krügersdorp.

—

Scheurkalenders in de Kazerne.

Door A. Wijngaarden, Hijum, van de Geref. Jongelingsver. . . f 0,50
Door E Algra, Haulerwijk, van de Geref. Jongedochtersv. . . . f 2,50
Door Ds. Duursema, Uithuizen, gevonden in het kerkzakje . . . f 2,50
Door den Weled. Heer Mr. C. T. Schoch, Paramaribo, door Militairen aan ZEd. ter hand gestelde gelden voor ontvangene Kalenders . . . . f 5,00
Door L. de Jong, Zwijndrecht, van de Zendingsvereeniging der Geref. Jongelingsvereeniging . . . . f 5,00
Door J. Pasma, Tjummarum, van de Geref. Jongelingsv. . . . . f 1,00
Van M. v. d. Kuijl, Slikkerveer, f 10,00
Door W. Westra, Stroobos, van de Chr. Jongelingsv. . . . . f 1,00
Door J. Mulder, Zierikzee, van de Chr. Jonged.v. „Tabitha" . . f 0,75
Door A. Foeken, Dieren, van de Meisjesv. „Dorcas" . . . . f 2,50
Door H. Brouwer, van de Jongelingsv. aan den Vuilendam, gemeente Brandwijk f 2,00

Zoo blijkt het bij den voortgang, dat onze jongelingen en jongedochters nog immer een warm hart bezitten voor het heil van soldaat en matroos. Nauwelijks toch hebben zij kennis genomen van den arbeid die ten vorigen jare is verricht, of velen hunner zenden alweer eene gave ons toe.

Wordt dat voorbeeld door anderen gevolgd, dan valt ongetwijfeld ons nog menige verrassing ten deel.

Ook voor hetgeen we van particuliere zijde hebben ontvangen, betuigen we onzen hartelijken dank.

E. KROPVELD.

Waddingsveen, 30 Maart 1900.

—

Zuid-Oosthoek van Friesland.

M. de R.! Mogen wij voor het volgende nog een plaatsje hebben in onze *Bazuin*. Nog ontvangen voor onzen armen Z.-O.h. van broeder J. Kooi te Dronrijp, (Friesland,) van de diakonie der Geref. kerk te Dronrijp f 5; van een Friesch dienstmeisje te den Haag f 1. En Mej. Beeuwkes te den Haag verzoekt mij, *even te verbeteren*, dat de f 7, door haar in Februari mij gezonden, niet alleen van haar is, maar f 5 zijn uit de kas van den Dameskrans „Hulp in Nood", en f 2 als gift van mej. de F te den Haag. Ook voor deze beide giften onzen erkentelijken dank; alsmede aan allen die wij door dit schrijven kunnen bereiken, die in dezen winter onzen armen Zuid-Oosthoek een medelijdend hart hebben betoond, door ons hun kleederen en dekking en gelden toe te zenden. De Heere onze God beloone het u allen uit genade, en doe het u in waarheid ervaren, dat het zaliger is te geven dan te ontvangen. O geliefde gevers en geefsters, laat het u een eere Christi zijn, verwaardigd te mogen worden, om mede te werken tot de redding van den diep gezonken Zuid-Oosthoek van Friesland.

Uw Vriend en Broeder in Christus,
J. WOUDA, *Correspont van Jachin.*
Oranjewoud, Heerenveen,
2 April 1900.

Ingezonden.

NOG EENS: „DE EENIGE."

Hooggeachte Redacteur!

Op mijn vraag, over dat EENIGE in „*de Bazuin*" gedaan, heb ik antwoord ontvangen en dat wel van hoogvereerende, ik zou bijna zeggen van immer afdoende zijde. Niemand minder dan de hooggeachte redacteur van „*de Heraut*" heeft een zeer heuschelijk bescheid gegeven.

't Is schoon, hoe de vader het voor den zoon opneemt. En gelukkig de zoon, wien zulk een vader ter hulpe snelt.

Of ik bevredigd ben? Och! ik kan het er wel meê doen. De kwestie is voor mij niet zoo diep ingrijpend of zoo hoog ernstig. 't Is mij goed als de heeren, zoo wel te Kampen als te Amsterdam, maar tevreden zijn.

De mannen van '34 noemden eerst de leeraren hunner Theol. School *Hoofdonderwijzer*. Later is dat *Docent* geworden. Een voorstel van enkele wetenschappelijk vooruitstrevende broeders om daarvan *Professor* te maken, werd door hunne Synode verworpen.

Bij het vele goede, dat aan de kerken van '34 toekwam bij de vereeniging met die van '86 in 1892, moet ook de officieele titel van *Professor* voor hare Docenten gerekend worden. Dat is toen schier ongemerkt geschied. Persoonlijk ben ik er zelf altijd tegen geweest. Doch het werd toen alles wat meer breed en grootscheeps en daarom, dacht ik, het zal zeker wel zoo moeten.

Zoo sta ik nog. Om den titel *Hoogeschool* voor onze *Theol. School* zal ik mij niet druk maken. Als zij maar *is*, wat ze *heet*, en dat mag *blijven* in Godes goede gunst, ten zegen voor de Geref. kerken, dan ben ik al dubbel tevreden.

Nu was mijn bezwaar ook niet zoozeer, dat de jeugdige vurige redenaar aan de Theol. School tekort deed, als wel, dat hij in zijn inaugureel enthusiasme zich voor zijn School te veel aanmatigde.

Dat bezwaar nu, voor zoover ik het een bezwaar kan noemen, (want, inderdaad, ik gun een ander best een titetje) is door het vaderlijke woord van den redacteur van „*de Heraut*" niet weggenomen.

Deze scherpzinnige geleerde heeft wel zoo goed willen zijn een *maatstaf*, een *kriterium* aan te geven, waaraan men een kwestie als deze (zij het dan ook een kwestie van den vierden of vijfden rang) toetsen en alzoo beslissen kan.

„Het wordt eerbaar en voegzaam geacht, „dat men iemand of een stichting in het „openbaar den titel toekent en geeft, dien „hij of zij zelve officieel voert." Uitnemend, daartegen is niets te zeggen.

En het is zoo, naar dien maatstaf beoordeeld, is de opleidingsschool der Geref. kerken in Nederland eenvoudig een „Theol. School," zonder meer. Ik heb er niets op tegen en naar ik vertrouw, ook zij zelve niet. Doch daarover genoeg.

Nu heb ik al gezocht in Statuten en Reglementen naar den naam, dien de bedoelde „*eenige Calvinistische Hoogeschool* in Nederland *officieel*" voert. Als ik mij niet vergis, dan wordt ze in de *officieele stukken* nergens *officieel* met dien weidschen naam betiteld, welken Dr. H. H. Kuyper over zijn almater uitriep. Ik vind daar den naam „School van Hooger Onderwijs" en meer bepaald den naam: „de Vrije Universiteit". Dezen titel voert zij *officieel*, gelijk haar eigen Reglement aangeeft.

Naar den maatstaf door den Redacteur van „*de Heraut*" aangelegd, zou dus de jonge Hoogleeraar niet *eerbaar*, niet *voegzaam* zijn te werk gegaan, toen hij in zijne inaugureele Rede zoover over den *officieelen* naam heengleed dat hij in plaats van School van „Hooger Onderwijs" of van „Vrije Universiteit" sprak van „*de eenige Calvinistische „Hoogeschool.*" Zoo kras zal ik echter niet spreken, gedachtig aan het eigenaardige oogenblik.

„Het zou kleingeestig en bekrompen zijn," (om in den stijl van den redacteur van „*de Heraut*" te spreken) „haar dien titel niet „te gunnen," indien de Ver. voor H. O. zelve haar dien titel *officieel* gegeven had.

Nu „de Vereeniging" dat niet gedaan heeft, vind ik het wel wat aanmatigend, hoewel, alles in aanmerking genomen, ook weer niet zoo bijzonder erg, dat de jeugdige Hoogleeraar, waar hij *officieel in het openbaar* optreedt zoover over het doel heenstreeft dat hij in plaats van „School van Hooger Onderwijs of van „de Vrije Universiteit" te spreken, zich voor zijn School den titel van „*de „eenige Calvinistische Hoogeschool in Neder„land*" toeëigent.

Of moet ik het hier soms in een anderen zin opvatten? Niet als titel maar als omschrijving van haar wezentlijk karakter of wat ze inderdaad is? Met groote heeren kersen te eten, heeft zijn gevaren, bovenal als zij beginnen te spreken van „verschillenden zin" en van „ander verband."

Doch hoe dit ook zij, na de toelichting van den vader, neem ik den zoon dat hooggestemde woord niet meer kwalijk. Te minder daar de jeugdige Hoogleeraar in meer kalme en minder officieële oogenblikken wel eens uit een meer bescheiden toonaard gezongen heeft, in betrekking tot de Vrije Universiteit.

In de *Friesche Kerkbode* van 24 Febr. 1899 toch wordt onder de bekende initialen van haar gesproken als van een „Hoogeschool voor de Theologie" „„met een aanhangsel."" Dit laatste doelt buiten twijfel op de twee niet-Theol Professoren met hunne studenten. Zoo loopt alles los en komen Amsterdam en Kampen weêr in één schuitje. Amsterdam een Hoogeschool voor Theologie (dus ook Theol. School?) met een *aanhangsel* en Kampen een Theol. School met een *voorvoegsel* (het Gymnasium?) zoo zijn ze beide meer dan compleet en ik dank den redacteur van „*de Heraut*" voor zijne inlichtingen. Och, wij zijn het wel eens als we de dingen maar bij *het rechte licht* bezien. Daarom is het mij zulk een groot genoegen, dat ik deze bespreking kan eindigen met een woord en een wensch, waarmeê ook het zooeven aangehaalde Art. uit de *Friesche Kerkbode* eindigt . . . . dat onze Hoogeschool (de Vrije Universiteit) meer gemaakt mocht worden „tot datgene wat zij dusver slechts „*in naam* [1]) was, een Universitas, een school, „die alle wetenschap omvat."

Zie dat is taal naar mijn hart. Zij is eenvoudig en waar en bescheiden. Met dien wensch en in die verwachting ben ik en blijf ik ook nu nog

Een Begunstiger van de Vr. Un.
S., 2 April 1900.

[1]) Ik onderschrap. B.

Bestrijding der drinkgewoonten.

Nu *Bazuin* en *Heraut* kennis genomen hebben van het pogen, om den teugel te leggen aan een kwaad, hetwelk geene geringe afmeting kreeg, mag ik ongetwijfeld een plaatsje vragen voor onderstaande?

De Bazuin maakte er bij monde van Prof. Lindeboom melding van en blijkbaar waardeerde hij het streven zeer.

Als Voorzitter van de Vereen. tot Christel. Verzorging van Krankzinnigen, kan het hem niet onbekend zijn, welke beteekenis de drank in het volksleven heeft, en welk kwaad er ook voor het Krankzinnigenwezen uit voortvloeit.

„Meerenberg" constateert 42 procent krankzinnigen door den drank.

De Heraut nam tot tweemaal toe een schrijven van de Redactie op, eens vóór de te Utrecht gehouden vergadering en eens daarna.

Nu in dit laatste, ook zonder mijn naam te noemen, geattendeerd wordt op een schrijven van mijne hand aan de Redactie, meen ik wel te doen, een enkel woord omtrent de zaak in 't midden te moeten brengen.

Wanneer de Redactie van *de Bazuin* echter de opmerking maakt, dat het dan meer accuraat was, om bij *de Heraut* gastvrijheid te vragen, dan volsta ik met dit antwoord, dat gevraagde gastvrijheid aan dit blad zoo norsch van de hand gewezen werd, dat andermaal aankloppen zeker overbodig is.

Ik zond over de drankkwestie voor enkele weken een schrijven aan *de Bazuin* en kopie er van aan *de Standaard*.

De Standaard-Redactie weigerde het en was tegelijk zoo beleefd, mij de reden dier weigering te noemen.

Mijns bedunkens sneed dit argument geen hout, maar 'k deed daarop het verzoek, mijn schrijven in *de Heraut* op te nemen.

Ook daar klopte ik aan doovemans deur.

Natuurlijk was daar niets aan te doen, de Redactie had het volle recht te weigeren.

Maar of de reden dier weigering gegrond was, omdat het „een donker tafereel ophing van de drankzonde bij sommige leden onzer kerken"? — 't schijnt ons wel vreemd toe; want wie *de Bazuin* leest, weet, dat er niets van een tafereel in voorkwam.

Toch was de Redactie in het schrijven in No. 1155 verblijd, dat er waren, die zich opmaakten ten strijde, om dezen demon aan te tasten.

Erkend werd dus, dat er een demon school; dat deze demon bestreden moest worden; dat deze strijd goed was, en de wensch er bijgevoegd, dat er op dit pogen zegen mocht rusten.

Verwacht mocht worden, dat ook *de Heraut*-Redactie een handje helpen wilde. — Wij hoopten het zeer; want hare sterke arm zou dezen demon een gevoeligen slag kunnen toebrengen.

Dit gebeurde echter niet.

Zelfs geen vingerwijzing, hoe in dezen strijd niet met vreemde maar met eigen wapens gestreden moest worden.

Nu de Vergadering te Utrecht gehouden werd, spreekt *de Heraut* een tweede woord.

Opperbest. Maar hoe en wat?

Erg opbouwend is dit schrijven niet.

De zonde afbreken doet het evenmin.

Ook in dit tweede schrijven heet het: Te hard oordeelen wij niet.

Volkomen waar, maar ook niet hard genoeg.

Dat Nederland een vochtig klimaat heeft is bekend, maar dat men er daarom alcoholia moet drinken, klinkt wel wat vreemd, en dat *de Heraut*-Redactie den drank een verwarmingsmiddel acht, nog vreemder. Wij hadden gedacht dat zij aan een kop cacao of koffie met muskaat hooger waarde zou toekennen. De alcoholische dranken verwarmen niet, maar verbranden.

Juist omdat de sterke dranken voor Nederland zijn, wat de amfioen voor Insulinde is, daarom dient er tegen geageerd.

De Heraut acht ook bestrijding geraden, ja zelfs plicht.

Maar hoe?

Daar zit de knoop. — Dat de Redactie geen gevestigd oordeel over den arbeid in Utrecht heeft, omdat het verslag in de bladen zoo uiterst beknopt was, doet hier niets ter zake.

Want vooreerst werd breeder verslag aan de bladen verzonden, doch de meeste, die het opnamen, knipten er wat af, en ook zonder dit verslag, kon de nadenkende Redactie van *de Heraut* haar zelfstandig oordeel wel vormen.

Dat de zaak zelf noodig is, erkent zij, maar tevens, dat het moeilijk is, om te beginnen iets er tegen te doen.

Wij gelooven dit.

Maar ook, dat de moeilijkheid klimt, wanneer men niet begint met soortgelijk iets, als de bestaande Vereenigingen.

Ons is heel wel een methode bekend waarop „ieder onzer (?) *ja* en *amen* kan zeggen."

Wanneer men dit vaststelde: „Aan hen, die mede in vereeniging de heerschende drinkgewoonten, of het overmatig gebruik van alcoholische dranken willen tegengaan of bestrijden, wordt de vrijheid gelaten, voor zichzelf geheelonthouder te zijn, of afschaffer te wezen, of om zelf te drinken en te schenken."

In elk geval zouden dan zeer velen zeggen, dat lijkt ons best. Maar zeer velen zouden ook moeten zeggen, dat is net zooveel als niets.

Wil men bestrijden, dan moet men zelf niet meedoen aan het kwaad. Een opiumschuiver zal moeilijk kunnen zeggen, op welken grond ook, mijn beste vriend, doe gij het niet.

Men moet positie kiezen tegen de drinkgewoonten, en zal dit, dan diene men zelf er mede te breken. Dit te doen gevoelen en erkennen is zoo uiterst moeilijk. *De Heraut* zelf zegt, dat er noch kwaad noch gevaar in dat traditioneele gebruik gezien wordt.

Precies! Daarom sprak men zich in Utrecht dan ook uit, dat het *bewustzijn* van de noodzakelijkheid van dezen strijd gewekt moet worden.—

Hiervoor is een begin gemaakt.

Wij zijn er nog lang niet, maar wij kunnen zeer snel vorderen, wanneer onze Christelijke bladen, en *de Heraut* meê voorop, ons de lijnen eens uitstippelden, langs welke het meest rationeel in Gereformeerden zin, tegen dit kwaad ingegaan kan worden.

Ons bedoelen is niet om maar eene vereeniging te creëeren, maar om een kwaad tegen te gaan, dat groot is, breede afmetingen verkreeg en diep ingeworteld zit, ook in eigen kringen.

Dit mag gezegd, moet erkend en met ernst onder de oogen gezien.

C. M. W. PLET.

Wezep.

Boekaankondiging.

Een geheiligd leven door den Hindoe-Evangelist V. D. David. Nijmegen, Milborn 1899.

In dit boekje zijn wel vele goede, ernstige en nuttige lessen voor het Christelijk leven vervat. Maar het geheel is toch geschreven in een geest, die de onze niet is. De Schrift wordt veel aangehaald, maar zonder methode en uitlegging. Op de wetenschap wordt uit de hoogte neergezien. De beelden en voorbeelden, die ter opholdering worden bijgebracht, zijn dikwerf vreemd en zelden schoon. De Schrijver maakt een groot onderscheid tusschen een veranderd (bekeerd) en een gereinigd hart, en acht dat volkomene reiniging van alle zonden in dit leven mogelijk is. Het is stichtelijke lectuur, maar moet met oordeel des onderscheids gelezen worden.

—

De ernst des levens, Thomas Brooks vrij gevolgd, door J. W. A. Notten. Nijmegen Milborn.

Dit is een boek, inzonderheid voor jongelieden geschreven, en hun ten zeerste aan te bevelen. Het dringt op ernstige, liefderijke wijze bij hen op waarachtige bekeering aan; is rijk aan krachtige opwekkingen en vriendelijke waarschuwingen; geeft regelen aan voor hen, die bekeerd zijn, en weerlegt de tegenwerpingen, die er vanzelf tegen den dienst van God oprijzen in het onbekeerde hart. De stijl is aangenaam, de vertaling zuiver. Ds. Notten zegt, dat deze arbeid hem veel tijd heeft gekost. Maar hij mag zich verzekerd houden, dat deze tijd nuttig

is besteed en dat zijn arbeid bij de lezers van dit boek vrucht zal dragen.

—

Blikken in den Bijbel. Een honderdtal korte toespraken door N. J. Hofmeijr, Hoogleeraar in de Godgeleerdheid. Nijmegen, Milborn 1900.

Prof. Hofmeijr, Hoogleeraar aan het theologisch Seminarie te Stellenbosch, hield deze toespraken in den wekelijkschen bedestond, dien hij met zijne leerlingen hield; plaatste ze daarna in het *„Gereformeerd Maandblad,"* en gaf ze thans in éénen bundel in het licht.

Prof. Hofmeijr droeg deze toespraken op aan de theol. studenten der Utrechtsche Hoogeschool, aan welke hijzelf tot predikant werd opgeleid en die hij in 1884 nog weer eens bezocht.

Voor de Utrechtsche studenten kunnen deze toespraken ten rijken zegen zijn en voor hen niet alleen. Zij zijn in tien groepen verdeeld en zijn alle gesproken en geschreven onder den indruk van den Goddelijken oorsprong der Heilige Schrift. Dat is de draad, welke door al de toespraken heenloopt en ze onderling tot één geheel verbindt.

Overigens loopen de onderwerpen, die erin behandeld worden, dikwerf ver uit elkaar. Heel de dogmatische stof komt erin ter sprake; de leer van God, van den mensch, van Christus, van verkiezing en verwerping, van verzoening en rechtvaardiging enz.; maar de Schrijver gaat toch altijd van de Schrift uit en keert tot haar terug.

De orde laat te wenschen over, en herhaling was bij een honderdtal toespraken over een zelfden kring van onderwerpen niet altijd te vermijden. Ook spreekt het vanzelf, dat de Hoogleeraar hier en daar meeningen uit, die bij anderen bedenking zullen uitlokken. Maar dat doet niets tekort aan het feit, dat deze toespraken vol leering en stichting zijn, dat zij dikwerf treffende gedachten bevatten en dat zij deze uitdrukken in eenvoudige, schoone, duidelijke woorden. Mogen zij daarom voor de Utrechtsche studenten en voor vele anderen strekken tot betere kennis en hoogere waardeering van de H. Schrift en van de gedachten Gods, die zij verkondigt.

—

Drie Leerredenen vooral voor vacante kerken door S. Datema v. d. m. te Delfshaven. Groningen, Jan Haan 1900.

Nog onlangs werd de behoefte geuit aan predikaties voor vacante gemeenten. Ds. Datema heeft er eenigermate in trachten te voorzien en gaf deze drie leerredenen in het licht. Zij handelen wel niet over den tekst, dat er geen smid in Israël was, en dergelijke, maar over 2 Cor. 13 : 5 (vermaning tot zelfonderzoek), 2 Cor. 7 : 10 (de droefheid naar God) en 2 Cor. 3 : 18 (de heerlijkheid van de bediening des Geestes), doch zij zullen ongetwijfeld met stichting gelezen worden. De behandeling der stof is geregeld, de taal vloeiend, de letter duidelijk, de prijs gering (f 0,25.)

—

Op, op met de Vierkleur (Transvaalsch Volkslied) en Volkslied van den Oranje-Vrijstaat.

Het Transvaalsche volkslied: „Op, op met de vierkleur!" is hier te lande nog weinig bekend en wordt toch door de Boeren het meest gezongen. Met het Volkslied van den Oranje-Vrijstaat werd het daarom door *Broekhaart's Orgelhandel, Damrak* 22, *Amsterdam*, opzettelijk in het licht gegeven.

De uitvoering is uitnemend. De prijs is slechts tien cents en de zuivere opbrengst is geheel en al ten voordeele van het Christelijk Nationaal Boeren-comité.

BAVINCK.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd:
HENDRIK BATELAAN
EN
CATHARINA ELFFERS.
ROTTERDAM, 5 April 1900.
Ged Karnemelkshaven No. 12.
Huwelijksvoltrekking op Woensdag 18 *April d. a. v.*

De Familie VAN DER WAL betuigt bij dezen haren welgemeenden ***dank*** aan allen, die, tijdens het overlijden van hunnen Man en Vader, bewijzen van deelneming hebben gegeven.

's-HEERENBROEK,
April 1900.

Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, ons betoond bij het overlijden onzer innig geliefde Zuster, betuigen wij onzen welgemeenden **dank.**

Uit aller naam,
W. A. BRUINS.

WIJHE,
4 April 1900.

Zoo de Heere wil, hopen onze geliefde Ouders
HENDERIKUS POPPEN
EN
MEINO BREITSMA
den 10 April hunne ***25-jarige Echtvereeniging*** te herdenken.

Hunne dankbare Kinderen,
JOHANNA POPPEN.
GEERTRUIDA POPPEN.
JANTINA ENGELINA POPPEN.

SCHOONEBEEK,
2 April 1900.

---

6 April 1900.
45-jarige Echtvereeniging van
A. VISSER
EN
G. GREEVEN.
Ps. 103 : 1 en 3.
Hunne dankbare Kinderen en Kleinkinderen.
STEENWIJK.
Eenigste kennisgeving.

4% Geldleeningen ten laste der VEREENIGING TOT CHRISTELIJKE VERZORGING VAN KRANKZINNIGEN EN ZENUWLIJDERS IN NEDERLAND, GEVESTIGD TE UTRECHT.

Ten overstaan van den heer A. P. VAN DER VLUGT, notaris te Utrecht, zijn heden uitgeloot:

Van de 1e Geldleening.
1e Serie No 9 à f 1000,—
2e Serie » 45*a* en 46*a* à f 500.— » 1000,—
3e Serie » 9 à » 1000,—
4e Serie » 71*b*, 72*b*, 73*b*, 74*b* en 75*b* à f 1100,— f 500,—
No. 1*c*, 2*c*, 3*c*, 4*c*, 5*c*, 6*c*, 7*c*, 8*c*, 9*c* en 10*c* à f 50,— f 500.—
f 1000,—

Van de 2e Geldleening.
No 3, 97 en 98 à f 500,— » 1500,—
» 66*a*, 67*a*, 68*a*, 69*a* en 70*a* à f 100,— » 500,—

Van de 3e geldleening.
No 11*b*, 12*b*, 13*b*, 14*b*, 15*b*, 16*b*, 17*b*, 18*b*, 19*b*, 20*b*, 41*b*, 42*b* 43*b*, 44*b*, 45*b*, 46*b*, 47*b*, 48*b*, 49*b*, en 50*b* à f 100,— » 2000,—

Van de 4e Geldleening.
No 11*a* en 12*a* à f 500.— » 1000,—
» 46 à » 1000,—

Van de 5e geldleening.
No 41, 47, 72 en 82 à f 1000.— » 4000.—
No 65*a* en 66*a* à f 500,— » 1000.—

Van de 14e Geldleening.
No 1, 5, 10, 17, 41, 71 en 157 à f 1000,— » 7000.—
No 121*b*, 122*b*, 123*b*, 124*b*, 125*b*, 126*b*, 127*b*, 128*b*, 129*b* en 130*b* à f 100,— » 1000.—

Deze obligatiën zijn betaalbaar bij de heeren VLAER & KOL, Bankiers te Utrecht, wat betreft de 5 eerste leeningen op 1 Mei, en wat betreft de 14e leening op 1 Juni 1900 met de verschenen **rente** tot die dagen, tegen inlevering der obligatiën met de onverschenen **coupons.**

De Penningmeester v/d Ver. tot Chr. verzorging van Krankz. en Zenuwl. in Nederland,
S. VAN HEEMSTRA.

AMSTERDAM,
26 Maart 1900.

Bede om hulp.

Bewogen met de droeve omstandigheden van een ouden Broeder en eene oude Zuster, door 't gemis hunner melkgevende koe, waarmede zij in hun onderhoud moeten voorzien, wenden ondergeteekenden zich tot de weldadigden met de bede, eenigen steun te willen bieden aan den arbeid, die hiertoe reeds in eigen kring geschiedt, ten einde wat balsem in de smartelijke wonden te mogen druppen.

Giften zullen met genoegen worden ontvangen door ondergeteekenden en verantwoord in dit blad.

N. VAN DER BLOM, *Oefenaar.*
L. ERINGA, *Ouderling.*
DE WILP (Gron.)

Deze bede wordt ook aanbevolen door Ds. MEIJER te Marum en Ds. C. W. DE VRIES te Zevenhuizen (Gron.), die bereid zijn gaven te ontvangen.

Een net BURGERMEISJE
zag zich gaarne, liefst tegen ***Mei geplaatst*** in de ***huishouding,*** zij is ook genegen ***in een winkel behulpzaam te zijn*** mits Zondags gesloten. Adres ***letter K*** aan den Boekhandel van J. VAN GOLVERDINGE en ZN. te 's-GRAVENHAGE.

MAGAZIJN
VAN
Heerenkleeding en Uniformen.
Steeds voorradig groote keuze in de ***nieuwste stoffen.***
Uitrustingen voor Indië.
J. SCHELTENS,
OUDESTRAAT, KAMPEN.

TE KOOP
voor bijlliken prijs een zeer groote
AMERIKAANSCHE KACHEL,
zeer geschikt voor groote zaal of kleine kerk. Te bevragen onder motto ***„Helios"*** aan den Uitgever van *de Bazuin* te KAMPEN.

A. DE ROODE & Co.,
(SCHIEDAM, opgericht 1879.)
Fabrikanten van
OLEÏNE en LOOG,
ZEEPPOEDER en VETLOOGMEEL.
(Prima qualiteiten. Concurreerende prijzen.)

WAARSCHUWING.

Wij vestigen de aandacht van de vrienden van de School m/d Bijbel te IJSSELSTEIN op onderstaand bericht dat de Heer **J. G. Marschall** te DELFT, die ongeveer 2 jaar als collectant gewerkt en **G. Doeter** van APELDOORN, die ruim een maand ons gedient heeft, op 24 Maart 1900 zijn ontslagen.

En dat voortaan door een' onzer zal beproefd worden, op voordeeliger wijze te collecteeren, en bevelen alzoo dien broeder beleefd aan.

Het Bestuur der School,
H. MEERE, *Voorzitter.*
G. J. DE HAAN, *Secretaris.*
C. H. C. WEIJERS, *Penningm.*

IJSSELSTEIN,
24 Maart 1900.

DE KAMPER
BOEK- EN STEENDRUKKERIJ
van ZALSMAN
is het ***beste adres*** voor ***alle soorten drukwerk.***

Rekeningen, nota's, kwitanties, briefhoofden, briefkaarten, enveloppes, advieskaarten, naamkaartjes, wissels, circulaires, programma's enz. enz. worden net, vlug en goedkoop franco geleverd door het geheele rijk.

UITDEELING OP ZONDAGSSCHOLEN.
!!!! EEN KOOPJE !!!!

Drie dagen uit het leven van C. F. GELLERT . .	30 ct.
FLAVIUS en PELAGIA. Een verhaal uit de tijden van de vervolging der Christenen .	20 ct.
STRETTON. Wat de liefde vermag	15 ct.
HENNINK. Verhalen uit de Heidenwereld . . .	30 ct.
EERSTE serie. Gesorteerd; *f* 1; 50 ex. *f* 1,75; 100 ex. *f* 3.	25 ex.
VAN LINSCHOTEN. Dicky en zijne vrienden . .	40 ct.
STRETTON. Een man van zijn woord . . .	30 ct.
VERHAGEN. De pastoor van Heenvliet . . .	20 ct.
DE BRUYN. In bange dagen	25 ct.
TWEEDE serie Gesorteerd: *f* 2,50; 50 ex. *f* 4,50; 100 ex. *f* 8	25 ex.
BOON. Citadel van Antwerpen	50 ct.
TYTLER. Lucie op het onbewoonde eiland .	f 1,—
TYTLER. Lucie tehuis	- 1,—
Vertel ons van Jezus .	- 1,25
DERDE serie. Gesorteerd: *f* 3; 25 ex. *f* 5,50; 50 ex. *f* 10	12 ex

Deze aanbieding is tijdelijk. Zend postwissel, met o EERSTE, TWEEDE of DERDE serie aan T. SLAGTER Uitgever te KOLLUM.
Als proef van ieder 1 ex. voor ***f 1,50.***

Bij den uitgever **G. F. CALLENBACH** te **Nijkerk** is verschenen:
Een Schipbreukeling
door G. C. HOOGEWERFF.
Tweede druk.
Met 8 illustraties.
Prijs ing. *f* **0,90**; geb *f* **1,25**

Door vele bladen werd dit boek gelijk gesteld met, door sommige zelfs hooger genoemd dan de bekende jongensboeken van FARRAR. In ieder geval is het aantrekkelijk dat dit verhaal niet in den vreemde, maar op Nederlandschen bodem handelt.

Men geve het iederen Nederlandschen jongen in handen.

Bij ZALSMAN te KAMPEN is verschenen:
DE GELOOFSBELIJDENIS
DER
Nederl. Gereform. Kerk,
TOEGELICHT DOOR
W. H. GISPEN.
VIERDE DRUK.
f 1,50.

T. SLAGTER te KOLLUM debiteert met succes:
GERARD GALAMA.
Ernst en Humor.
Christ. Voordrachten, Samenspraken en Zangstukjes
op **groene, koperen, zilveren** en **gouden bruiloften.**
120 bladz. f 1,—.

De 1ste aflevering van een interessant boek verscheen zoo even bij den Uitgever JAC. C. VAN DER STAL, Utrecht:

Het Land van Kruger en Steijn,
Transvaal en Oranje-Vrijstaat
DOOR
J. N. VAN HESTEREN,
SCHRIJVER VAN: *Mijlpalen in onze Gesch.; Hoofdpersonen uit de Algem. Gesch. in verband met de Vaderl. Gesch.; Merkwaardige personen uit de Middeleeuwen enz.*

Geen studie-boek, maar een echt populair werk. Zeer volledig: de lotgevallen van de Boeren vanaf de landing aan de Kaap de Goede Hoop tot op den dag van heden. Eén geschiedenis van strijd, van bloed en tranen, maar tevens van heerlijke uitkomsten. De tegenwoordige oorlog wordt volledig beschreven, terwijl het tevens voorziet in de diepgevoelde behoefte aan meer kennis omtrent het verleden der Boeren. Schoone levendige stijl. Geen verdichting, zuiver historie.

Vijf en twintig afleveringen à 10 cents. — Om de 14 dagen 1 afl. — Flink formaat, goed papier, duidelijke letter. — Rijk geïllustreerd: platen, portretten, kaarten. — Gratis een duidelijke in kleuren gedrukte kaart van het Land van Kruger en Steyn met in de hoeken een portret van de beide presidenten. — Schoone teekening op den omslag. — Om de 5 afl. wordt over 50 cts. gedisponeerd. — Alles te zamen kost dus slechts f 2,50.

N.B. Men vrage het geïllustreerd prospectus gratis aan zijn Boekhandelaar of aan den Uitgever.

T. SLAGTER te KOLLUM debiteert met succes:
GESCHIEDENIS DES VADERLANDS
UIT EEN
Christel oogpunt beschouwd
DOOR
J. H. VAN LINSCHOTEN.
Vroeger f 3,—. Thans slechts **60 cent.**

Boek- en Handelsdrukkerij
VAN DE
Uitgeversmaatschappij „DE VECHT"
Breukelen. Direct. P. MOBACH.
(Uitgave van het Gereformeerd Traktaatgenootschap „FILIPPUS")
Beveelt zich beleefd aan voor de levering van alle voorkomende Drukwerken.
Fraai werk. Vlugge bediening.
Concurreerende prijzen.

Bij den uitgever **G. F. CALLENBACH** te **Nijkerk** is verschenen:
Kinderen huns tijds.
EEN BOEK ZONDER NAMEN EN JAARTALLEN
door A. J. HOOGENBIRK.
Tweede druk.
Geïllustreerd door H. J. WOLTER.
Prijs ingen. *f* **1,50**; geb. *f* **1,90**

Een veelbesproken boek, waarvan de aanzienlijke oplage in zeer korten tijd was uitverkocht.

Over weinig boeken werd bij de verschijning zóóveel en zóó verschillend geschreven en gesproken.

Men leze dit boek, dat zeer zeker onder de *boeken van beteekenis* mag gerangschikt worden.

Bij ZALSMAN te KAMPEN is verschenen:
FEESTSTOFFEN
DOOR
S. VAN VELZEN,
in leven Hoogleeraar aan de Theol. School.
TWEEDE DRUK. 289 BLADZ. f 1,00

Deze beroemde bundel Feeststoffen kostte vroeger f 1,75. De tweede druk, met zeer duidelijke letter, slechts ***f 1,00.***

Alle Boekh. nemen bestellingen aan. Na ontvangst van postwissel ***f 1,—*** wordt het ***franco*** verzonden door den uitgever.

Bij den uitgever **G. F. CALLENBACH** te **Nijkerk** *verschenen zooeven* de volgende **Zondagsschooluitgaven** voor het
Paaschfeest:

JOHANNA. Een overwonnen vijand *f* **0,15.**
KLOPPERS Gekocht met zijn bloed » **0,15.**
HOOGENBIRK. Uit grootvaders jeugd . . . . . » **0,15**
JOHANNA. Waarom Willem altijd zijn veters kent . . » **0,15.**

Men vrage den nieuwen Catalogus (voorjaar 1900), die behalve de vroeger verschenen Paaschboekjes en andere Zondagsschooluitgaven, de buitengewoon voordeelige voorwaarden vermeldt, waarop deze boekjes ter uitdeeling verkrijgbaar zijn.

Alle solide boekhandelaars nemen bestellingen aan.

Bij ZALSMAN te KAMPEN is verschenen:
DENKT AAN UWE BELIJDENIS.
Een woord aan jeugdige leden der gemeente, na het afleggen hunner geloofsbelijdenis,
DOOR
W. H. GISPEN.
Prijs 25 Cent; 10 Ex. à 22½ Ct. 25 Ex. à 20 Ct; 50 Ex. à 17½ Ct. 100 Ex. à 15 ct.

BESTUUR EN AANMOEDIGING
VOOR IEDER
die ernstig de zaligheid zoekt.
DOOR
J. A. JAMES.
Vierde druk. 60 cent.
Bij getallen tegen verminderden prijs.

Bij den Uitgever T. SLAGTER te **Kollum** is verschenen:
DE BRUILOFTGAST.
Voordrachten voor Christelijke Gezelschappen
DOOR
A. DE JONG.
Prijs f 0,25.

VEREENIGING CHRISTELIJKE BIBLIOTHEEK
gevestigd te Nijkerk.

Heden verscheen als 4e deel van den 3en jaargang:
VOOR VRIJHEID EN RECHT
door A. v. d. FLIER.
25½ vel = 408 bladzijden.
Prijs *f* 2,50 ingen.; *f* 2,90 geb.

De contributie voor leden der vereeniging is *f* 5.— per jaar, waarvoor elk lid minstens 100 vel druks ontvangt. Zij betalen dus slechts *f* 0,05 per vel, d. i. voor het heden verschenen boek *f* 1,27½ ingen.; *f* 1,62½ geb. Wie zich thans bij zijn boekhandelaar of bij den uitgever als lid laat inschrijven ontvangt onmiddellijk
dl. 1. SCHRÖDER: *Op Jezus zien,*
dl. 2. MANN: *Dominestypen,*
dl. 3. *Onze Christelijke feestdagen,*
dl. 4. v. d. FLIER: *Voor vrijheid en recht,*
en de volgende deelen geregeld bij verschijning.

Het uitvoerige prospectus wordt op aanvrage onmiddellijk toegezonden door den uitgever

G. F. CALLENBACH
te NIJKERK.

Bij den uitgever A. GEZELLE MEERBURG te *Brussum* verschijnt elke maand:
Wat zegt de Schrift?
Maandblad tot bevordering van het rechte lezen en uitleggen van Gods Woord,
onder redactie van Prof. **L. LINDEBOOM**, Hoogleeraar a/d Theol. School te *Kampen.*

Elk No. bevat 16 bladz. van 2 kolommen, in royaal 8o formaat, en is voorzien van een omslag. Bij No. 12 wordt gratis een stevige omslag met register toegezonden.

Reeds 3 No's. zijn verschenen.

De prijs is slechts *f* **1,50** per jaar, franco per post. Men kan inteekening zenden rechtstreeks aan den uitgever, en ook door een solieden boekhandelaar.

Stoomdruk van ZALSMAN te Kampen.